

Desværre vil man ikke kunne være sikker på denne konklusion, idet ikke-erhvervsmæssige udlån omfatter meget andet end rene forbrugslån, blandt andet lån til uddannelsessøgende.

Hertil kommer de mange substitutionsmuligheder. Når der lægges afgift på forbrugslån, finder de berørte andre veje til finansiering af deres aktiviteter, og det er derfor ikke overraskende, at gruppen ikke-erhvervsmæssige udlån viser ringe vækst.»

Hvad forbrugermønstret angår, påvises, at boligbyggeriet upåvirket fortsatte den stagnation, som begyndte i foråret 1986. Det samme gælder bilsalg og andre forbrugsområder, bortset fra rejsevalutaforbruget, der – ligeledes ganske upåvirket af kartofflerierne – har fortsat himmelflugten. Den eneste investeringsændring, som ifølge Finanstidendes veldokumenterede analyser har tidsmæssig sammenhæng med kartoffellovene, angår erhvervenes maskininvesteringer. De er faldet med godt 10 pct.

20 pct.-afgiften og skattereformen har således i det højeste flyttet et vist forbrug over på kortsigtede konsumområder og skræmt køberne væk fra langvarige forbrugsgoder, som naturligt lånefinansieres.

Det er svært at få øje på den samfundsøkonomiske visdom i at hidføre en sådan forskydning.

Femkantens andre argumenter viste sig også som tomme bravader. De påstod, at de ville fjerne presset på efterspørgslen, så renten ville falde til 9 pct. over et år. Men rent faktisk har renten efter oktober 1986 stort set været uændret, såvel i Danmark som i udlandet.

En anden virkning af den efterspørgselsnedsættelse, som forbrugsrenteafgiften skulle hidføre, var lavinflation (se for eksempel Thor Pedersen i Folketingstidende 1986-87, Forhandlingerne sp. 783). Men Danmark kom i stedet til at opleve kraftigere prisstigninger end vore naboer og konkurrenter.

Til trods for, at kendsgerningerne således entydigt dokumenterer, at den er helt galt fat med 1986-loven, og at alle udtalelser fra skattekyndigt hold bekræfter dette, gik Konservative, Radikale, CD og Kristeligt Folkeparti ind for en forhøjelse af 20 pct.-satsen så sent som ved debatten på og i forbindelse med Nyborg Strand-stævnet i januar 1988.

Men kartoffelpartierne har siden september 1987 haft imod sig et Folketingsflertal af de tre partier, som i oktober 1986 stemte nej til loven.

SF har imidlertid foreløbig stort set alene markeret sig på samme fløj som det regeringsforslag, der blev til loven af 29. januar 1988. SF'erne var endda ikke nær så vidtgående i udformningen af deres lovforslag, jf. L 69 af 10. november 1987, se Folketingstidende 1987-88, Tillæg A sp. 1435 og Forhandlingerne sp. 3139-3162.

Socialdemokratiet er gået noget videre ved L 190 af 1. december 1987 og B 147 af 13. april 1988.

Men man kan ikke opnå blot nogenlunde tilfredsstillende resultater ved at nøjes med at lappe på en lov, der i bund og grund er så forfejlet og så umulig som den her omhandlede.

Derfor fastholdt Fremskridtspartiet sit nej fra 1986 og foreslog totalt at udrydde modbydelighederne i den forfærdelige og ødelæggende kartoffelpest ved L 193 af 27. januar 1988, se Folketingstidende 1987-88, Forhandlingerne sp. 8074-8081 og Tillæg A sp. 3699.

Det er det forslag, der hermed genfresættes, dog med noget udførligere bemærkninger.

Politikerne har til opgave at holde styr på det offentlige forbrug, ikke at genere folks private forbrug for deres egne penge i den takt, de enkelte finder mest fornuftigt at disponere deres eget livsforløb i. Det er op til dem selv – sammen med de långivere, de måtte kunne finde – at tage risiko og chance ved at lånefinansiere forbrug eller andre aktiviteter. Det skal Folketinget ikke blande sig i. Bruger debitor lidt flere penge lidt før, må udlåner afstå fra forbrug med samme beløb i samme periode. Så samfundsøkonomien kan være ligeglad. Ligesom gammelpartiernes fari-særiske puritaner-moralpegefinger mod gældsættere er særdeles malplacerede.

Og i øvrigt dækker den lede lov al form for gæld – altså langt, langt mere end lån.

Fremskridtspartiet helmer ikke, før vi får loven totalafskaffet.

Ganske som vi gennemførte vort tilsvarende forehavende over for Hartling-regeringens afskyelige tvangsoptasningslov i sin tid.